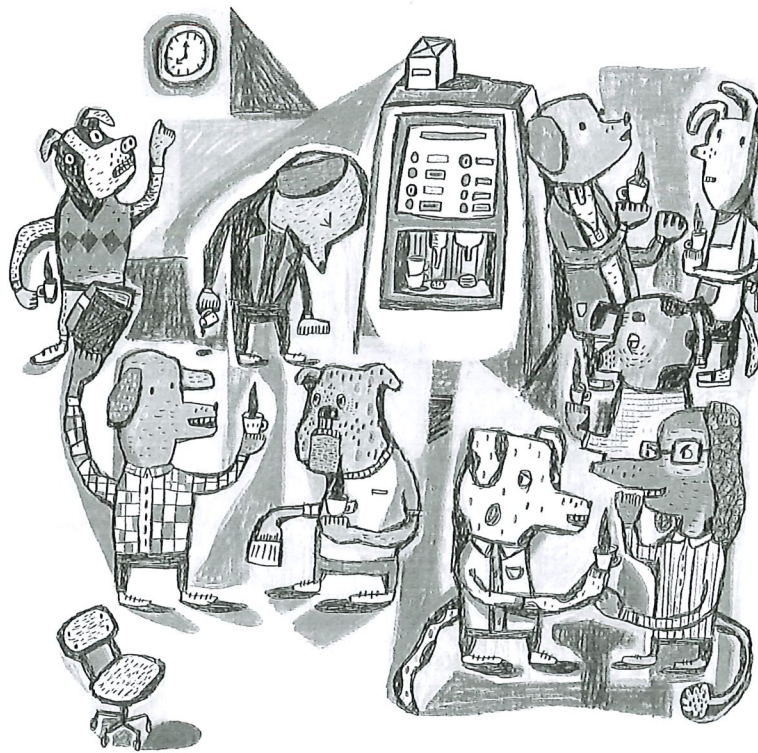

FIRo

PERSONALGRUPPENS
PSYKOLOGI

Rolf Granér Simon Granér

FR

Kopieringsförbud

Detta verk är skyddat av upphovsrättslagen. Kopiering, utöver lärares och studenters begränsade rätt att kopiera för undervisningsändamål enligt Bonus Copyright Access kopieringsavtal, är förbjuden. För information om avtalet hänvisas till utbildningsanordnarens huvudman eller Bonus Copyright Access.

Vid utgivning av detta verk som e-bok, är e-boken kopieringsskyddad.

Den som bryter mot lagen om upphovsrätt kan åtalas av allmän åklagare och dömas till böter eller fängelse i upp till två år samt bli skyldig att erlägga ersättning till upphovsman eller rättsinnehavare.

Studentlitteratur har både digital och traditionell bokutgivning. Studentlitteraturs trycksaker är miljöanpassade, både när det gäller papper och tryckprocess.

Art.nr 3734

ISBN 978-91-44-14344-6

Upplaga 3:1

© Författarna och Studentlitteratur 1994, 2023

studentlitteratur.se

Studentlitteratur AB, Lund

Formgivning inlaga: Sebastian Wadsted/Lyth & Co

Ombrytning inlaga: Team Media Sweden AB

Illustrationer: Sara Granér

Formgivning omslag: Francisco Ortega

Omslagsbild: Sara Granér

Printed by Dimograf, Poland 2023

Tillhörighet, kontroll och samhörighet

Att ha meningsfulla arbetsuppgifter, tillräcklig lön och bra arbetstider kan beskrivas som arbetsinriktade behov. Dessutom söker vi oss till ett arbete för att få sociala behov tillgodosedda. I naturliga grupper, som till exempel en kamratgrupp är dessa behov det viktigaste skälet för att gruppen ska existera. Om inte medlemmarna trivs tillsammans upplöses gruppen förr eller senare. Att få sociala behov tillgodosedda är dessutom en förutsättning för att en personalgrupp ska fungera och därmed kunna utföra ett effektivt arbete. Vi klarar av korta perioder av vantrivsel och stress, men på sikt tar såväl kropp som psyke skada om vi inte trivs. De sociala behoven kan beskrivas utifrån begreppen tillhörighet, kontroll och samhörighet (Schutz, 1958).¹

Tillhörighet handlar om att bli accepterad som medlem i och att känna att man tillhör en grupp. För att få dessa behov tillgodosedda

¹ Tillhörighet, kontroll och sammanhållning utgör grundbegrepp i den psykodynamiska modell som benämns FIRO.

är vi beredda att anpassa oss till de villkor som gäller i gruppen. När behovet av tillhörighet blivit tillgodosett känner individen sig som en del av gruppen. Hen måste fortfarande anpassa sig till en viss del, men vågar mer markera sin självständighet. Sociala kontrollbehov blir viktigare.

Kontroll innebär att individen ska kunna hävda sig i förhållande till andra, bli erkänd och accepterad som en självständig individ. Medlemmen vill känna att hen är någon att räkna med. Så länge positionen i gruppen är oklar försöker hen hävda sig i förhållande till de andra. När medlemmarna upplever sig som oberoende i förhållande till sina kontrollbehov har de större förutsättningar att samarbeta för att uppnå de gemensamma syftena.

Samhörighet går ut på att känna gemenskap, trygghet och närhet tillsammans med andra och uppleva sig som omtyckt och erkänd för den man är, med såväl tillgångar som begränsningar.

Tillhörighet, kontroll och samhörighet kan också beskrivas utifrån några begrepp som anger medlemmens position och riktning i förhållande till gruppen:

- Tillhörighet beskrivs utifrån begreppen in eller ut. Är jag inne i gruppen eller utanför?
- Kontroll utgår från upp eller ner. Har jag en uppsatt position eller befinner jag mig långt ner i gruppens hierarki?
- Samhörighet innefattar närhet eller avstånd. Hur känslomässigt nära eller långt avstånd vill och vågar jag ha till var och en av de övriga gruppdeltagarna?

I den ideala arbetsgruppen är alla medlemmar koncentrerade på sin uppgift. Utifrån den kompetens som finns, fördelar man arbetet på bästa möjliga sätt. Men innan gruppen kommit så långt i sin utveckling inriktar medlemmarna sina ansträngningar på att tillgodose de sociala behoven. Gruppens uppgift kommer i andra hand. Är frågan om tillhörighet fortfarande oklar kommer medlemmarna att agera för att bli uppmärksammade och erkända

i gruppen. Om kontrollbehov dominerar lägger medlemmarna sin energi på att bevaka sina intressen i förhållande till varandra. Innan behovet av samhörighet tillgodoses kommer det att vara oklart vilket stöd man har av varandra. Därför kommer man att vara försiktig med att ta egna initiativ och utsätta sig för risker.

© FÖRFATTARNA OCH STUDENTLITTERATUR

© FÖRFATTARNA OCH STUDENTLITTERATUR

